

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Aidiyet Duyguları İle Mesleki Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Mersin İli Örneği

DOI: 10.26466/opus.755487

*

Pelin Aydınol* - Lütfi Üredi**

*Uzm, Hüseyin Polat Özel Eğitim Uygulama Okulu, Mersin, Türkiye

E-Posta: pelinaydinol@hotmail.com

ORCID: [0000-0003-4915-0360](https://orcid.org/0000-0003-4915-0360)

** Doç. Dr., Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Mersin, Türkiye

E-Posta: lutfiuredi@gmail.com

ORCID: [0000-0003-1705-1325](https://orcid.org/0000-0003-1705-1325)

Öz

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılarak tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırma verileri Mesleki Aidiyet Ölçeği, Minnesota Doyum Ölçeği ve Kişisel Bilgiler Formu ile elde edilmiştir. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 eğitim-öğretim yılı içerisinde Mersin ili Yenişehir, Toroslar, Akdeniz ve Mezitli ilçelerinde MEB'e bağlı resmi ilkokullarda görev yapan 402 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Veriler SPSS 25.00 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde problem durumu için korelasyon testi, alt problemler için İlişkisiz Örneklem için t-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($p < 0,01$) bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları cinsiyet, yaş, en son mezun olunan okul değişiklikleri bakımından anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Mesleği isteyerek seçip seçmeme değişkenleri mesleki aidiyet duygularında anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri cinsiyet, yaş, en son mezun olunan okul, mesleği isteyerek seçip seçmeme, değişkenleri bakımından anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri kıdem yılı değişkeni bakımından anlamlı farklılık göstermektedir. Yapılan araştırmalar ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Sınıf Öğretmeni, Mesleki Aidiyet, Mesleki Doyum

Investigation Of The Relationship Between The Primary School Teachers' Feelings Of Professional Belonging And Their Satisfaction Levels: Mersin Province Case

*

Abstract

In this study, the relationship between professional sense of belonging and professional satisfaction of classroom teachers was investigated. In this study, the survey model was used by using quantitative research method. The research data were obtained using the Occupational Belonging Scale, Minnesota Satisfaction Scale and Personal Information Form. The sample of the study consisted of 402 classroom teachers working in official primary schools affiliated to MEB in Mersin province Yeni-city, Tauruslar, Akdeniz and Mezitli districts during the 2018-2019 academic year. The data were analyzed with the SPSS 25.00 program. In the analysis of the data, correlation test for problem-lem situation, t-Test for Unrelated Samples for sub-problems, One-Way Var-and-Side Analysis (ANOVA) were used. According to the analysis results, it was found that there is a significant difference ($p < 0.01$) between the class teachers' sense of professional belonging and their professional satisfaction. It was found that the class teachers' professional sense of belonging did not differ significantly in terms of gender, age, and the last graduated school variables. The variables of whether to choose the profession willingly or not create a significant difference in the feelings of professional belonging. Occupational satisfaction levels of classroom teachers do not make a significant difference in terms of variables such as gender, age, the last graduated school, whether to choose the profession willingly or not. Classroom teachers' professional satisfaction levels differ significantly in terms of seniority variable. Suggestions were made in line with the researches and results obtained.

Keywords: Primary school Teacher, sense of belonging, professional satisfaction.

Giriş

Eğitim her ne kadar bireysel olarak düşünülse de bir milletin bütününe kapsar. Öğretmenlik mesleği, bireyi aile, çevre, millet, devlet ve vatan için iyi bir insan olarak yetiştirme sanatıdır. Bu sanatla yetişen bireyler vatanını kalkındırır, devletini güçlendirir ve ailesinden başlayarak çevresini mutlu eder. Bu nedenle öğretmenlerin mesleklerinde gösterecekleri başarı devletin, milletin kalkınmasında rol oynar (Tekışık, 2014). Bu sebeple ülkelerin kaderini belirleyecek olan öğretmenlerdir.

Öğretmenlik mesleğinin önem ve fonksiyonu her geçen gün artıyor. Öğretim araçlarının da teknolojik açıdan gelişmesi, yeni öğretim tekniklerin çıkması, öğretmen merkezli öğrenci merkezli eğitim anlayışına geçilmesi gibi yaşanan değişiklikler bu mesleğin önemi azaltmamıştır. Bu değişkenler öğretmenlik mesleğini daha nitelikli ve teknik hale getirmiştir (Bağçeci, Çetin ve Ünsal, 2013).

İnsan sosyal bir varlıktır. Bu yapısı gereği bir topluluğa ait olma, diğer insanlarla yakın ilişkiler kurma ihtiyacı duyar. Bu durumu Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde de görmekteyiz. Maslow bu ihtiyaçları en alttan başlayarak bireyin fiziksel ihtiyacı, güvenlik ihtiyacı, sevme-sevilmeye ait olma ihtiyacı, saygınlık-statü ihtiyacı, kendini gerçekleştirme ihtiyacı olarak beş basamakta sıralamıştır. Ait olma ihtiyacına bakıldığında aile ve bulunduğu toplumsal gruba ait değildir (Sezer, 2009). Bu basamaktaki ihtiyaç karşılanmadan üst basamağa geçmek mümkün değildir ya da birey için üst basamak anlamsızdır. Dolayısıyla aidiyet bireyin ihtiyaçlarından biridir diye tabir edebiliriz.

Kişinin çalışmasının temel maksadı ekonomik esas olabilir. Bu durum bazı insanlar için başlıca amaç olabilmektedir. Esasında bu ana amaç etrafında bireyi çalışmaya iten birçok sebep vardır. Bireyde aidiyet duygusu oluşturmakta bunlardan biridir (Arslan, 2001). Meslek sahibi olmak ve çalışmak her ne kadar ekonomik amaçlı görünse bile iş birliği, paylaşma, sosyal statü, verimli olduğunu hissetme, zamanı düzenli yaşama olgularını bireye kazandırır. Bu olguları sağlam ve sağlıklı hale getiren de bireyin mesleki aidiyet duygusudur.

Şimşek (1999), aidiyet kavramını tanımlarken tutumu ele alarak bireyin mesleğine karşı tutumu olarak ifade etmiştir. Meslekle ilgili arzu edilen ve

edilmeyen tecrübelerin tamamı ve bunların dengelenmesinin sonucudur. Tanımların genelinden aidiyeti, bireyin mesleğine karşı tutumu olarak ifade edebiliriz.

Eğitim-öğretim ortamının temel taşı olan sınıf öğretmenlerinde mesleki aidiyet duygusu olumlu olması beklenen ve istenen bir durumdur. Mesleki doyum düzeyi yüksek olan bir sınıf öğretmenin eğitim-öğretim ortamına ait olma duygusunun da yüksek olacağı düşünülmektedir. Mesleğinde doyum düzeyi yüksek bir öğretmenin verimliliği de artacaktır.

İş doyumunu olarak tabir edilebilecek durumlar ise bireylerin yaşantıları ve duyguları ile açıklanabilir. Aynı zamanda iş görenlerin fizyolojik ve ruhsal duygularının da bir belirtisi olduğu kabul edilmektedir (Beyazsaçlı ve Bulut Serin, 2010). İş doyumunun yaklaşımları değerlendirilmek istenirse işin doyumunu kişinin ihtiyaçlarını karşılama düzeyine bağlı olduğu ortaya çıkmaktadır. Kişinin işinden almak istediği ile aldığı doyum arasındaki tutarsızlık derecesine bağlı olduğu tespit edilmiştir (Mortimer, 1979). İş doyumunu bireyin yapmış olduğu iş ile ilgili kendisini iyi hissetme duygusu olarak tanımlanmaktadır (Gibson, Ivancevich ve Donnelly, 2000). Doyum durumu da duygulara hitap etmektedir. İşten hoşlanma, hoşlanmama ve oluşan etki ile ilgili duyguları ifade ettiği ortaya çıkmaktadır. Doyum durumu bir kişinin yaptığı işten mutlu olmasını sağlayan bir durum olduğu düşünülmektedir (Izgar, 2003).

Bir diğer yaklaşım ise çalışanın iş yerine sağlamış olduğu katkı ile diğer çalışanların sağlamış olduğu katkıyı karşılaştırır. Bu karşılaştırma neticesinde kendisinin sağlamış olduğu katkı doğrultusunda aldıklarının daha az doyumcu olması durumunda işten doyum almamasına neden olacaktır (Mortimer, 1979). Bu durum içsel ve dışsal iş doyumunu sonuçlarına da bağlıdır. İşvereninde bu sonuçları nasıl değerlendirdiği eklenir. Böylece kişiden kişiye değişen farklı seviyede iş doyum düzeyi oluşur (Gibson, Ivancevich ve Donnelly, 2000). Öğretmenin mesleki doyum ve doyumсуuzluğuna yol açan durumlar, öğretmenin kendisi hakkındaki genel görüşleri (içsel motivasyon) ve bu görüşlerin öğretmenlerin çevresindeki kişiler tarafından nasıl değerlendirildiğine bağlıdır (Tahta, 1995). İşten doyum iş görenin kurum olarak doyurulduğu ve bunun sonunca ortaya çıkan haz duygusu veya olumlu duygular olarak da belirtilmiştir (Yiğit, 2007). Öğretmenlerin, içsel ve mesleki sorunlarını asgariye indirmek okulların amaçlarını gerçekleştirmesine önemli katkıları sağlayabilir (Keskin, 20014).

Birbiri ile böylesine ilişkili olan ve öğretmenlik mesleğine etkisi olan mesleki doyum düzeyleri ve mesleki aidiyet duyguları ile çalışmaya ihtiyaç duyulmuştur. Eğitim alanında mesleki doyum düzeyleri ve mesleki aidiyet duyguları ayrı ayrı araştırılmıştır. Alanda aralarındaki ilişkinin incelenmesi durumu da bu ihtiyacı desteklemektedir. Bu konuda elde edilen veriler ve sonuçları alanda yapılması gerekenler hakkında ışık olacağı düşünülmektedir.

Problem

Araştırmanın problem cümlesini “Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusu oluşturmaktadır.

Alt Problemler

1. Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları cinsiyete, yaşa, medeni duruma, öğrenim durumuna, mezun olunan okula, kıdem yılına, mesleği isteyerek seçip-seçmemeye ve okuldaki statüye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri cinsiyete, yaşa, medeni duruma, öğrenim durumuna, mezun olunan okula, kıdem yılına, mesleği isteyerek seçip-seçmemeye ve okuldaki statüye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Amaç

Ait olma duygusu bireyde ailede başlar. Çocuk anneye ait olmadan başlayarak aileye, çevreye ve okula ait olma duygusu geliştirir. Bu duygu bireyde mesleğine ait olmaya kadar devam eder. Mesleği severek yapma, mesleğinden elde ettiği doyum (maddi, manevi) ait olma duygusunu etkilemektedir. Yapılan alan taramasında Erdoğan (2006), bireyin kendini yaptığı işin bir parçası gibi algılaması çalışma ortamının amacına ulaşmasında ve bireyin çalışma ortamına ait olma duygusuna sahip olmada olumlu gelişim sağlayacağından bahsetmektedir.

Bireyler, hayatlarının çoğunluğunu iş yerlerinde geçirmektedirler. Çalışma ortamlarında zamanlarının kötü geçmesi, sosyal yaşamlarına da para-

lellik göstererek olumsuz yansıyacağı düşünölmektedir. Öğretmenler de vakitlerinin büyük bir kısmını okullarında ve öğrencileriyle birlikte geçirirler. Bu sebeple mesleklerinden elde ettikleri doyum ya da doyumсуzлuk eğitim-öğretim niteliğini etkilemektedir (Tekerci, 2008). Öğretmenin mesleğinden elde edeceği doyum düzeyi yükseldikçe eğitim-öğretimi yapan öğrencilerde bundan olumlu yönde etkilenecektir. Bu olgu çift yönlü olup öğrencilerin iyi bir eğitim-öğretim ortamında olması da öğretmenin mesleki doyum düzeyini olumlu etkileyecektir.

Yapılan literatür taramasında sınıf öğretmenlerine yönelik mesleki aidiyet duyguları ile ilgili çalışmalar çok azdır. Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeylerine ilişkin çalışmalar vardır. Ancak sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeylerinin incelenmesine dair bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılacak bu çalışmadan elde edilecek verilerin bu doğrultuda bilgilendireceği, sorunları belirleyeceği ve çözüm odakları için ışık tutacağı düşünölmektedir.

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, araştırmanın evren ve örneklemi, veri toplama araçları veri analizi hakkında açıklamalara yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırma farklı değişkenler açısından sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeylerini ve aralarındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçladığından ilişkisel tarama modeli olan nicel bir araştırmadır.

Nicel araştırmada veri toplama teknikleri ölçek, test ve anket kullanıldığı görölmektedir (Gölbahar ve Alper, 2009). Nicel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik analizi yapılır, bağımlı değişkenler ve bağımsız değişkenlerin ilişkisinin belirlenmesindeki etkiyi ortaya koyar (Tomakin, 2007).

İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişen arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir. Bu tür bir düzenlemede, aralarında ilişki aranacak değişkenler, tekil taramada olduğu gibi, ayrı ayrı sembolleştirilir. Ancak bu sembolleştirme (değer verme, ölçme), ilişkisel bir çözümlemeye olanak verecek şekilde yapılmak zorundadır (Karasar, 1994).

Everen ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Mersin’de 2018-2019 öğretim yılında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın Örneklemine 2018-2019 eğitim-öğretim yılı içerisinde Mersin ili Yenişehir, Toroslar, Akdeniz ve Mezitli ilçelerinde MEB’e bağlı kamu ilkokullarında görev yapan ve araştırmaya dahil olmaya gönüllü olan 402 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Christensen, Johnson ve Turner (2015)’ın belirlediği örneklem oranlarına göre yeterli sayı olduğu düşünülmektedir. Araştırmaya katılan 402 sınıf öğretmeninden Yenişehir ilçesinden 164 sınıf öğretmeni, Mezitli ilçesinden 66 sınıf öğretmeni, Akdeniz ilçesinde 87 sınıf öğretmeni, Toroslar ilçesinde 85 sınıf öğretmeni gönüllü olarak araştırmaya dahil olmuştur.

Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeylerinde ve mesleki aidiyet duygularında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek için t-Testi ve Ki Kare testi; medeni durum, mezun olunan okul, mesleği isteyerek seçip seçmeme değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek için t-Testi; yaş, öğrenim durumu, kıdem yılı, okuldaki statü ve okulun bulunduğu ilçe değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek için üç veya daha fazla kategoriden oluşması sebebiyle Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Mesleki doyum düzeyleri ile mesleki aidiyet duyguları arasında anlamlı fark olup olmadığını incelemek için Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır.

Demografik Bulgular

Tablo 1: Araştırma Örneklemine İlişkin Katılımcıların Yüzde ve Frekans Tablosu

Değişken	N	%
Cinsiyet		
Bayan	236	58,7
Erkek	166	41,3
Yaş		
20-25 yaş	27	6,7
26-30 yaş	63	15,7
31-35 yaş	76	18,9
36-40 yaş	66	16,4
41-45 yaş	45	11,2
46 yaş ve üzeri	125	31,1

Medeni Durum		
Evli	312	77,6
Bekar	90	22,4
Öğrenim Durumu		
Ön lisans	60	14,9
Lisans	311	77,4
Yüksek lisans	20	5
Doktora	10	2,5
Diğer	1	0,2
En Son mezun olduğunuz okul		
Eğitim Fakültesi	309	76,9
Diğer	93	23,1
Kıdem yılı		
1-5 yıl	57	14,2
6-10 yıl	100	24,9
11-15 yıl	57	14,2
16-20 yıl	46	11,4
21-25 yıl	30	7,5
25 yıl ve üzeri	112	27,9
Mesleği İsteyerek Seçip Seçmemeniz		
İsteyerek Seçtim	342	85,1
İstemeyerek Seçtim	60	14,9
Okuldaki Statünüz		
Kadrolu öğretmen	387	96,3
Sözleşmeli öğretmen	4	1
Ek ders karşılığı görev yapan ücretli öğretmen	11	2,7
Diğer		
Okulunuzun Bulunduğu İlçe		
Yenişehir	164	40,8
Mezitli	66	16,4
Akdeniz	87	21,6
Toroslar	85	21,1
Toplam	402	100,0

Probleme Ait Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Tablo 2. Sınıf öğretmenlerinin Mesleki Doyum Düzeylerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Değişken	N	En Düşük	En Yüksek	\bar{X}	Ss
Sınıf öğretmenleri	402	30	100	72,81	13,05

Tablo 2 incelendiğinde alınan verilere göre sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyi puanlarının en düşük 30, en yüksek 100 olduğu, tüm sorulara verilen ifadelerin aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=72,81$) şeklinde olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Sınıf öğretmenlerinin Mesleki Aidiyet Düzeylerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Değişken	N	En Düşük	En Yüksek	X	Ss
Sınıf öğretmenleri	402	37	160	98,62	18,90

Mesleki Aidiyet ölçeğinde öğretmenlerin mesleki aidiyet duyguları en düşük (32 puan), en yüksek (160 puan) olarak değerlendirilmiştir. Tablo 3 incelendiğinde alınan verilere göre sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları puanlarının en düşük 37, en yüksek 160, tüm sorulara verilen aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=98,62$) şeklindedir.

Tablo 4. Sınıf öğretmenlerinin Mesleki Aidiyet Duyguları ile Mesleki Doyum Düzeylerine İlişkin Pearson Korelasyon Değerleri Sonuçları

Değişken	N	X	R	P
Mesleki Aidiyet	402	98,62		
Mesleki Doyum	402	72,81	,337	,000

Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına bakıldığında Tablo 4'teki verilere göre sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri ile mesleki aidiyet duyguları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu demek oluyor ki mesleki doyum düzeyleri ile mesleki aidiyet duyguları birbirleriyle ilişkili olarak artmaktadır ($p<0,01$). Yani sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları arttıkça mesleki doyum düzeyleri de artmaktadır. Yine sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri arttıkça mesleki aidiyet duyguları da artmaktadır denilebilir.

Alt Problemlere Ait Bulgular

Birinci alt probleme "Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, mezun olunan okul, mesleği isteyerek seçip-seçmeme değişkenlerine göre mesleki aidiyet duyguları, anlamlı bir farklılık göstermekte midir?" **ait bulgular:**

Mesleki Aidiyet Ölçeğinden Alınan Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duygularında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark olup olmadığını incelemek için t-Testi uygulanmıştır.

Tablo 5. Mesleki Aidiyet Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Değişken	N	X̄	ss	Sd	t	p
Bayan	236	98,44	18,33	400	,223	,823
Erkek	166	98,87	19,74			

Kadın ve erkek sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duygularında Tablo 5'te yer alan veriler incelendiğinde t-Testi sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p > 0,05$). Öğretmenlerin mesleki aidiyet duygularında cinsiyet olumlu ya da olumsuz etki yaratmamaktadır. Cinsiyet değişkeni mesleki aidiyet duygularında belirleyici değildir.

Mesleki Aidiyet Ölçeğinden Alınan Puanların Yaş Değişkenine Göre Analiz Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duygularında yaş değişkeni açısından anlamlı bir fark olup olmadığını incelemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testi uygulanmıştır.

Tablo 6: Mesleki Aidiyet Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişken	N	X̄	Ss
20-25 yaş	27	106,25	16,67
26-30 yaş	63	107,22	18,55
31-35 yaş	76	106,46	17,03
36-40 yaş	66	112,60	20,10
41-45 yaş	45	110,44	16,74
46 yaş ve üzeri	125	113,49	19,25
Toplam	402	110,20	18,60

Sınıf öğretmenlerinin yaş değişkenine göre mesleki aidiyet ölçeğinden aldıkları toplam ortalama puana bakıldığında ($X̄ = 110,20$) olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Mesleki Aidiyet Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Gruplar arası	3783,375	756,675	5	2,220	,052	-
Grup içi	134957,072	340,801	396			
Toplam	138740,448		401			

Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duygularında yaş değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Tablo 7'ye göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p > 0,05$). Tablo 6'ya göre en yüksek mesleki aidiyet duygusu 36-40 yaş ($\bar{X} = 112,60$) arası öğretmenlerde olduğu görülmektedir. Tabloya göre en düşük mesleki aidiyet duygusu 20-25 yaş ($\bar{X} = 106,25$) arası öğretmenlerde olduğu görülmektedir.

Mesleki Aidiyet Ölçeğinden Alınan Puanların En Son Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Analiz Bulguları

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duygularının en son mezun olunan okul değişkenine göre farklılık olup olmadığını incelemek için t-Testi uygulanmıştır.

Tablo 8. Mesleki Aidiyet Ölçeği Puanlarının En Son Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	ss	Sd	t	p
Eğitim Fakültesi	309	109,39	18,13	400	-1,60	,110
Diğer	93	106,35	18,39			

Sınıf öğretmenlerinin sahip oldukları mesleki aidiyet duyguları en son mezun olunan okul değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$). Araştırmaya katılan öğretmenlerin ortalamalarına bakıldığında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin ($\bar{X} = 109,39$) ile diğer fakültelerden mezun öğretmenlere ($\bar{X} = 106,35$) göre mesleki aidiyet duygularının daha fazla olduğu görülmektedir. En son mezun olunan okul değişkeninde öğretmenlerin mesleki aidiyet duyguları ortalamaları farklı çıkmasına rağmen bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturmamaktadır.

Mesleki Aidiyet Ölçeğinden Alman Puanlarının Mesleği İsteyerek Seçip Seçmeme Değişkenine Göre Analiz Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duygularının mesleği isteyerek seçip seçmeme değişkenine göre farklı olup olmadığına bakmak için t-Testi uygulanmıştır.

Tablo 9. Mesleki Aidiyet Ölçeği Puanlarının Mesleği İsteyerek Seçip Seçmeme Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	ss	Sd	t	p
İsteyerek seçtim	342	111,71	18,63	400	3,957	,000
İstemeyerek seçtim	60	101,60	16,01			

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları mesleği isteyerek seçip seçmeme değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Başka bir ifadeyle sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları mesleği isteyerek seçip seçmemelerine bağlı olarak farklılaşmaktadır. Mesleği isteyerek seçen sınıf öğretmenlerinin ($\bar{X}=111,71$) mesleki aidiyet duyguları mesleği istemeyerek seçen sınıf öğretmenlerinin ($\bar{X}=101,60$) mesleki aidiyet düzeylerine göre daha olumludur.

İkinci alt probleme “Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri cinsiyet, yaş, mezun olunan okul, kıdem yılı, mesleği isteyerek seçip-seçmeme değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” **ait bulgular:**

Mesleki Doyum Ölçeğinden (Minnesota Doyum Ölçeği) Alman Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeylerinde cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark olup olmadığını incelemek için t-Testi uygulanmıştır.

Tablo 10. Mesleki Doyum Ölçeği (Minnesota Doyum Ölçeği) Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	ss	Sd	t	p
Bayan	236	73,07	13,26	400	-,478	,633
Erkek	166	72,43	12,76			

Tablo 10’deki veriler incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur ($p > 0,05$). Cinsiyet değişkeni mesleki doyum düzeyinde anlamlı bir

farklılık göstermemiştir. Mesleki doyum düzeylerinde kadın ve erkek öğretmenlerin ortalama puanlarına bakıldığında kadın öğretmenlerin ortalama puanları ($\bar{X}= 73,07$), erkek öğretmenlerin ortalama puanlarından ($\bar{X}= 72,43$) daha fazladır.

Mesleki Doyum Ölçeğinden (Minnesota Doyum Ölçeği) Alınan Puanların Yaş Değişkenine Göre Analiz Bulguları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş değişkenine ilişkin mesleki doyum düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Tablo 11. Mesleki Doyum Ölçeği (Minnesota Doyum Ölçeği) Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişken	N	\bar{X}	Ss
20-25 yaş	27	72,55	11,58
26-30 yaş	63	74,36	13,04
31-35 yaş	76	69,43	16,01
36-40 yaş	66	71,00	11,90
41-45 yaş	45	73,62	12,95
46 yaş ve üzeri	125	74,80	11,59
Toplam	402	72,81	13,05

Yaş değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyi ortalama puanlarına bakıldığında en yüksek 46 yaş ve üzeri ($\bar{X}= 74,80$), en düşük 31-35 yaş arası ($\bar{X}= 69,43$) olduğu görülmektedir. Genel ortalama ($\bar{X}= 72,81$)'dır.

Tablo 12. Mesleki Doyum Ölçeği (Minnesota Doyum Ölçeği) Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Gruplar arası	1761,113	352,223	5			
Grup içi	66530,519	168,006	396	2,096	,065	Yok
Toplam	68291,632		401			

Tablo 12 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri yaş değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Başka bir ifadeyle yaş değişkeni sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya sebep olmamıştır.

Mesleki Doyum Ölçeğinden (Minnesota Doyum Ölçeği) Alman Puanların En Son Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Analiz Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeylerinin en son mezun olunan okul değişkenine göre farklı olup olmadığını incelemek için t-testi uygulanmıştır.

Tablo 13. Mesleki Doyum Ölçeği (Minnesota Doyum Ölçeği) Puanlarının En Son Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	ss	Sd	t	p
Eğitim Fakültesi	309	72,16	13,38	400	-1,814	0,70
Diğer Fakülteler	93	74,95	11,66			

Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri en son mezun olunan okul değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Eğitim fakültesi sınıf öğretmenlerinin sayısı ($N=309$) diğer fakültelerden mezun olan sınıf öğretmenlerinin sayısından ($N=93$) fazladır. Minnesota doyum ölçeğinden alınan puanların ortalamalarına bakıldığında eğitim fakültesi mezunu sınıf öğretmenlerinin puanı ($\bar{X}=72,16$) diğer fakültelerden mezun olan sınıf öğretmenlerinin aldığı puandan ($\bar{X}=74,95$) azdır. Ancak bu sayısal değerler istatistiksel olarak sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeylerinin en son mezun oldukları okul değişkenine göre farklılık gösterdiği anlamına gelmemektedir.

Tablo 14. Mesleki Doyum Ölçeği (Minnesota Doyum Ölçeği) Puanlarının kıdem yılı değişkenine göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişken	N	\bar{X}	Ss
1-5 yıl	57	71,92	12,67
6-10 yıl	100	71,47	14,76
11-15 yıl	57	73,84	12,06
16-20 yıl	46	72,93	12,88
21-25 yıl	30	75,41	14,01
26 yıl ve üzeri	112	98,62	11,36
Toplam	402	72,81	13,05

Mesleki doyum düzeyleri ifade eden ortalama puanlara bakıldığında 26 yıl ve üzeri ($\bar{X}=98,62$) kıdeme sahip öğretmenlerde en fazla, 6-10 yıl ($\bar{X}=71,47$) kıdeme sahip öğretmenlerde en az olduğu görülmüştür. 6-10 yıl kıdeme ($\bar{X}=71,47$) sahip öğretmenlerin mesleki doyum düzeyleri, 1-5 yıl kıdeme ($\bar{X}=71,92$)

71,92), 11-15 yıl kıdeme ($\bar{X}= 73,84$), 16-20 yıl kıdeme ($\bar{X}= 72,93$), 21-25 yıl kıdeme ($\bar{X}= 75,41$), 26 yıl ve üzeri kıdeme ($\bar{X}= 98,62$) sahip öğretmenlerin mesleki doyum düzeylerinden daha düşük düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 15. Mesleki Doyum Ölçeği (Minnesota Doyum Ölçeği) Puanlarının kıdem yılı değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans (Tamhane) Analiz sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	P	Anlamlı Fark Grupları
Gruplar arası	2037,47	407,49	5			
Grup içi	66254,15	167,30	396	2,43	0,34	26 yıl ve üzeri> 21-25 yıl
Toplam	68291,632		401			

Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri kıdem yılı değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Analiz değerlerine bakıldığında grubun homojen dağılım göstermediği görülmüştür (*Homojenite Varyans Testi= ,043*). Bu sebeple homojen dağılım göstermeyen gruplar için uygulanan Tek yönlü varyans analizi olan Tamhane uygulanmıştır. Değerler incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin kıdem yılları mesleki doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya sebep olmuştur.

Mesleki Doyum Ölçeğinden (Minnesota Doyum Ölçeği) Alınan Puanların Mesleği İsteyerek Seçip Seçmeme Değişkenine Göre Analiz Bulguları

Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeylerinin mesleği isteyerek seçip seçmeme değişkenine göre farklı olup olmadığına bakmak için t-Testi uygulanmıştır.

Tablo 16. Mesleki Doyum Ölçeği (Minnesota Doyum Ölçeği) Puanlarının Mesleği İsteyerek Seçip Seçmeme Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	ss	Sd	t	p
İsteyerek Seçtim	342	73,27	12,86	400	1,70	,089
İstemeyerek Seçtim	60	70,16	13,89			

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri mesleği isteyerek seçip seçmeme değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p>0,05$). Başka bir ifadeyle sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri mesleği isteyerek seçip seçmemelerine bağlı olarak farklılaşmaktadır. Mesleği isteyerek seçen sınıf öğretmenlerinin ($\bar{X}= 73,27$) mesleki aidiyet düzeyleri mesleği istemeyerek seçen sınıf öğretmenlerinin ($\bar{X}= 70,16$) mesleki aidiyet düzeylerine göre daha yüksektir.

Tartışma ve Sonuç

Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği bu araştırmada: sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri ile mesleki aidiyet duyguları arasında anlamlı ilişki olup olmadığı; mesleki doyum düzeylerinin cinsiyet, yaş, mezun olunan okul, mesleği isteyerek seçip-seçmeme değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği; mesleki aidiyet duygularının cinsiyet, yaş, mezun olunan okul, kıdem yılı, mesleği isteyerek seçip-seçmeme değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara ilişkin tartışmalar aşağıda verilmiştir:

Araştırmanın problem durumu olan sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeyleri arasında anlamlı ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre mesleki doyum düzeyleri ile mesleki aidiyet duyguları birbiriyle ilişkili olarak artmaktadır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları arttıkça mesleki doyum düzeyleri de artmaktadır. Yine mesleki doyum düzeyleri arttıkça mesleki aidiyet duyguları da artmaktadır denilebilir.

Öztaş (2010), öğretmenlerin mesleki aidiyetlerine ilişkin branş ve eğitim kademesi değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını; statü, eğitim durumu, cinsiyet, çalıştığı kurum, okuldaki çalışma süresi ve mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışma araştırmamızı desteklemektedir. Yürüten (2019) mesleki doyum ile mesleki aidiyet ölçeği alt boyutlarından mesleki görüş ve hak ve olanaklar ve kuruma aidiyet arasında pozitif yönde; iş birliği ve iletişim arasında ise negatif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışma araştırmamızı desteklemektedir.

Araştırmaya katılan 402 sınıf öğretmeninden bayan öğretmenlerin sayısı erkek öğretmenlerin sayısından fazladır. Yapılan analiz sonuçlarında cinsiyet değişkenine göre mesleki aidiyet duyguları incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Özmen, Özer ve Saatçioğlu (2005) çalışmasında cinsiyet ve örgütsel bağlılık ilişkisi ile ilgili gerçekleştirilen incelemede kadınların erkek meslektaşlarına oranla mesleki bağlılıklarının anlamlı bir farklılık göstermediğini analiz etmiştir. Bu çalışma araştırmamızı desteklemektedir.

Araştırma sonuçlarında sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları yaş değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediğine ulaşılmaktadır. Ceylan ve Bayram (2006) yaş değişkeninin örgütten ayrılma niyeti üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkisinin olmadığına ulaşmıştır. Baysal ve Paksoy (1999) yaş değişkeni değişkenler (mesleğe duygusal bağlılık, mesleğe devam isteği, kurumda devam isteği) arasında ilişki bulunamamıştır.

Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları en son mezun olunan okul değişkeni ile anlamlı farklılık göstermemektedir. Sönmezer (2007), çalışmasında dershaneler ile özel ve resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin iş tatminlerinin mezun olunan okul türüne göre anlamlı fark olduğunu sunmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları mesleği isteyerek seçip seçmeme değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Karayağız (2018), sınıf öğretmenlerinin kurumsal aidiyet düzeylerini “tarafsızım” seviyesinde olduğunu görmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri cinsiyet değişkeni bakımından anlamlı farklılık göstermemektedir. Yılmaz (2018), alan değişikliğiyle özel eğitim okullarında çalışan sınıf öğretmenleri ile özel eğitim öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Avşaroğlu ve arkadaşları (2005) öğretmenlerin iş doyumlarının cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşma saptamamıştır. Bu çalışmalar araştırmamızı desteklemektedir.

Yaş değişkeni sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya sebep olmamıştır. Çağlıyan (2007), iş doyumunu yaş değişkenine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Yücel ve Bektaş (2012), öğretmenler arasındaki yaş farklılıklarının, iş tatmini ve kurumsal bağlılık arasındaki ilişkilerde, belirleyici değil fakat ılımlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmişlerdir.

Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri en son mezun olunan okul değişkeni bakımından anlamlı farklılık göstermemektedir. Akkamış (2010) kişisel verilere göre ölçek maddelerini tek tek inceleyen araştırmacı, “Beni her zaman meşgul etmesi bakımından” maddesinde yüksek öğretmen okulundan mezun olan öğretmenlerde diğer mezunlara göre anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışma araştırmamızı desteklememektedir.

Sınıf öğretmenlerinin mesleki doyum düzeyleri mesleği isteyerek seçip seçmemelerine bağlı olarak anlamlı farklılaşma oluşturmamaktadır. Aksayan (1990) hemşirelerin mesleği seçme nedenlerine göre iş doyumlarında anlamlı farklılık çıkmamıştır. Türkçapar (2012), öğretmenlerin mesleki doyum düzeylerinin mesleği isteyerek seçme durumlarına göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmalar araştırmamızı desteklemektedir.

EXTENDED ABSTRACT

Investigation Of The Relationship Between The Primary School Teachers' Feelings Of Professional Belonging And Their Satisfaction Levels: Mersin Province Case

*

Pelin Aydınol – Lütfi Üredi

Hüseyin Polat applied School of special Education, Mersin University

Teachers create desired behaviors in individuals through education. Today, children begin their education life at an early age. The first social and educational environment created by preschool teachers continues with primary school teachers. Primary school teachers are the ones who draw or change the individual's view of life. Practitioners of educational programs in schools and guide of students are primary school teachers. Primary school teachers' sense of belonging to their professions, which guide the first steps of education, is very important in terms of work efficiency and student success. At the same time, the level of satisfaction that primary school teachers experience in their professions for various reasons also affects student achievement. In this study, the relationship between professional teachers' sense of belonging and occupational satisfaction levels was examined. In this study, screening model was used by using quantitative research method. Research data were obtained by Occupational Belonging Scale and Minnesota Satisfaction Scale developed by Öztaş (2010). The Personal Information Form created by the researcher consists of independent variables. The population and sample of the study consisted of 402 primary school teachers working in official primary schools affiliated to the Ministry of National Education in Yenışehir, Toroslar, Akdeniz and Mezitli districts of Mersin during the 2018-2019 academic year. 58.7% (N = 236) of teachers were female and 41.3% (N = 166) were male. Data were analyzed with SPSS 25.00 program. In the analysis of the data, correlation test was used for the problem case, T-test for unrelated samples, one-way analysis of variance (ANOVA) were used for the sub-problems. According to the results of the analysis, it was found that there was a significant difference (p

<0.01) between the sense of belonging and occupational satisfaction levels of the primary school teachers and there was a positive relationship. Primary school teachers' sense of professional belonging does not show a significant difference in terms of gender, age, marital status, last school graduation. Educational status and status at school could not be analyzed because they were not normally distributed for the group. The willingness to choose and not to choose the profession, seniority year and district variables studied make a significant difference in feelings of professional belonging. Vocational satisfaction levels of primary school teachers do not make a significant difference in terms of gender, age, marital status, last graduated school, voluntary choice of profession, or district variables studied. The level of occupational satisfaction of primary school teachers shows significant difference in terms of seniority variable. Vocational satisfaction levels in terms of educational status and status variables in the school could not be analyzed because the group did not show normal distribution. Suggestions were made in line with the researches and the results obtained.

Kaynakça / References

- Akkamış, O. (2010). *İlköğretim 1. ve 2. kademe öğretmenlerinin iş tatmini üzerine bir değerlendirme*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aksayan, S. (1990). *Koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerinde çalışan hemşirelerin iş doyumunu etkilerinin irdelenmesi*. Yayınlanmış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Arslan, M. (2001). *İş ve meslek ahlakı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Avşaroğlu, S., Deniz, M.E., ve Kahraman, A. (2005). Teknik öğretmenlerde yaşam doyumunu, iş doyumunu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 115-129.
- Bağçeci, B., Çetin, B., Ünsal, S. (2013). Öğretmenlerin mesleki imaj ölçeği. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12 (1), 34-48.
- Baycan, A. (1985). *An analysis of the several aspects of job satisfaction between different occupational groups*. Yayınlanmış Doktora Tezi. Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Baysal, A. C. ve Paksoy, M. (1999). Mesleğe ve örgüte bağlılığın çok yönlü incelenmesinde Meyer-Allen modeli. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 28(1), 7-15.

- Beyazsaçlı, M. ve Bulut Serin, N. (2010). Devlet hastanelerinde görev yapan hemşirelerin iş doyum düzeylerinin incelenmesi: KKTC Örneği. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, 979-986.
- Ceylan, C. ve Bayram, N. (2006). Mesleki bağlılığın örgütsel bağlılık ve örgütten ayrılma niyeti üzerine etkilerinin düzenleyici değişkenli çoklu regresyon ile analizi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 20(1), 105-120.
- Christensen, L. B., Johnson, B., ve Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri: Desen ve analiz*. Anı.
- Çağlıyan, Y. (2007). *Tükenmişlik Sendromu ve İş Doyumuna Etkisi: Devlet ve vakıf üniversitelerindeki akademisyenlere yönelik alan araştırması*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Erdoğan, S. (2006). *Yeni yönetim anlayışı açısından aidiyet duygusu ve hizmet sektöründe bir uygulama*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., ve Donnelly, J. H. (2000). *Organizations – behavior – structure - processes*. 10th Edition, Boston: McGraw-Hill.
- Girgin, G. (2009). Öğretmenlerin iş doyumuna etki eden faktörlerin incelenmesi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 4 (4), 1298-1307.
- Gülbahar, Y. ve Alper, A. (2009). Öğretim teknolojileri alanında yapılan araştırmalar konusunda bir içerik analizi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 93-112.
- Izgar, H. (2003). *Endüstri ve örgüt psikolojisi*. Konya: Eğitim Kitapevi Yayınları.
- Karasar, N. (1994). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (5. Baskı). Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık.
- Karayağz, K. (2018). *İlkokul öğretmenlerinin kurumsal aidiyet algısı ve mesleki yeterlilik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Keskin, C. (2014). *İlköğretim okullarında örgütsel etkililik, mesleki doyum ve işten ayrılma eğilimi*. Yayımlanmış Doktora Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Mortimer, J. T. (1979). *Changing attitudes toward work* (Vol. 11). Work in Amer Inst.
- Özmen, Ö. T., Özer, P. S. ve Saatçioğlu, Ö. Y. (2005). Akademisyenlerde örgütsel ve mesleki bağlılığın incelenmesine ilişkin bir örnek araştırma. *İşletme Fakültesi Dergisi*, 6(2), 1-14.
- Öztaş, S. (2010). *Kadrolu, sözleşmeli ve ücretli statüye göre öğretmenlerin mesleki aidiyet duygusunun değerlendirilmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Sönmezer, M. G. (2007). *Millî Eğitim Bakanlığı'nda çalışan öğretmenler ile Millî Eğitim Bakanlığı'ndan emeklilik veya istifa nedeniyle özel eğitim kurumlarında çalışanların iş tatmin düzeylerinin karşılaştırmalı analizi*. Yayınlanmamış doktora tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Tahta, F. (1995). *Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin iş doyumunu düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Tekerci, H. (2008). *Farklı okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin mesleki doyumlarının ve tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tekışık, H., H. (2014). Türkiye'de öğretmenlik mesleği ve sorunları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (2), 24-33.
- Tomakin, E. (2007). Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin etkin öğretilmesinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (16), 37-65.
- Türkçapar, Ü. (2012). Beden eğitimi öğretmenlerinin farklı değişkenler açısından iş doyumunu düzeylerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 331-346.
- Yılmaz, M. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin mesleki kademelerinin, mesleki doyumlarının, öz yeterlik inançlarının ve bireysel yenilikçiliklerinin kendini gerçekleştirme düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Yiğit, A. (2007). *Özel eğitim okullarında çalışan öğretmenlerin iş doyumunu, tükenmişlik ve ruh sağlığı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Yücel, I. ve Bektaş, C. (2012). Job satisfaction, organizational commitment and demographic characteristics among teachers in Turkey: Younger is better?. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 1598-1608.
- Yürüten, Z. M. (2019). *Öğretmenlerin iş doyumları, mesleğe aidiyet duyguları ve mesleki tükenmişlik düzeyleri üzerine uygulamalı bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Aydınoğ, P. ve Üredi, L. (2020). Sınıf öğretmenlerinin mesleki aidiyet duyguları ile mesleki doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi : Mersin İli örneği. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(Eğitim ve Toplum Özel Sayısı), 5681-5703. DOI: 10.26466/opus.755487